

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Dictata - Cod. Ettenheim-Münster 156

Brant, Sebastian

[S.l.], 1607

Caput XI. De ordine

[urn:nbn:de:bsz:31-113619](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-113619)

cum Verba Generalia sunt & in distributione q̄q̄ p̄cipua
CONCLUSIO 3^a Extrema Vocationis officij licet
maḡ pp̄alis est Sanitas Corporis ubi Saluti aīa illa expe
dierit Cor. Flor. & trid. ser. ut

CAPVT X DE ORDINE

DVB I Ordo an sacramen tum et an unum sit

Nota. Ordo capit non late ut aliud nil sit q̄ dispositio parum
& imparium rerum tribuens cuiq̄ ead̄ loca, & sic Ordo
est in vniuerso in Republica &c. Nunc Strictē, nempe p̄
ceremonia q̄ offerit hōi xp̄iano dignitatis gradus & officij
in Eccl̄a xp̄i q̄ ceremonia alio nōne Latino Ordinatio
& gradu Xep̄obēgia & Xep̄odōria nūcipaly.

Nota. Ordo definit quod sit ritus quo p̄as sc̄aly & datur ut
rite & reuerenter s̄m̄ Corporis & Sanguinis xp̄i celebrari
possit & tractari Greg. q. 1. de Ord. par. 1. Nam sunt in
Eccl̄a ex diuina Institutione ministri s̄m̄orū, qui non
sēs vniū eīsdemq̄ modi & ordinis s̄nt sed diuersij &
inaeq̄lis. Prīus patet ex illo 1o Cor. 4. Si nos existimet

hoo et multos xpi & dispensatores interior dei: Porro quod
ex illo qd dicitur in quoq; multa membra sunt corpo
re de. & illo ephes. 4. Dedit quosdam aptos.

CONCESSIO Ordo uere & proprie sicut noua lege
Cor: Flor: in decr: & trad: 17 can: 1 & 11. 23. c. 3 & can: 7
stat id tam ex diuinis litteris in qb. dare ita tria qm dicitur
vera & uera sunt & sufficienter, habent, ut est. 1. Symbolam ex
ternam, quod hic est Impositio manuum, de q ad: 6. 13 & 14.
2. Promissio orationis q iudicat 1^a tm: 2. Noli negligere gram
q data est tibi cum Impositione manuum Presbyterij. 1. Ceterus
Epsor. & 2^a tm: 10. Ut resuscites gram q in te e Impo
sitionem manuum illare. 3. Diuina habitatio de q ad: 13 20.
Spus s. posuit nos Epas regere Ecclesiam Dei. Ephes: 4. Ipse dedit
quosdam quosdam aptos alios pastores. Ec: Vide Bellar: Tho: 2.
tam e traditione Eccle quam palam faciunt Concilia & dicta
sanctoru Pp. de qb. Bellar: c. 3. docuit.

QVAERES. Ordo quomodo sit institutus a xpo?
Dico. Sicut Ordo instituit xps in ultima cena quia Aplos
dixit. Hoc facite et consecrate, Luc. 22. Istis namq; uerbis
xps dicit Aplos sacerdotes ordinauit & illis ipsis potatem dedit
ut & sibi Successores ordinarent, ut de. Cor: trad: 17. c. 1. & 2.
Aduerte. Ordo sicut o tam est institutus ad salute illius
Ecclesiarum, propria ut q ordine suscipit q ad salute eor in
quos exercenda uenit illa spiritualis potas, atq; adeo ad con
nate Eccle utilitate, cui e hoc sicut uerum. Greg: p: 1. c. 1.

CONCESSIO Ordo uera spe sicut e ita tenet

3° dicitur in Hieron. l. 7. Etymologiae c. 12. Rabani l. 1. de
indol. c. 1. & seq. Hugo l. 2. De sacris par. 3. c. 8.
Magist. 4. d. 2. q. Gratian. d. 23. in decr. tunc ex his
gultory officio & p. tate ordian, q. p. p. ord. adven. & d. l. h. h.
hoc in d. nico gradu Ecclae circa ministerii corporis p. p.
ueri.

CONCELYSIO. 3^a Sunt ordines Clericorum septem
fidei. **Primus.** Ordo sacerdotum, quibus p. ordinationem datur p. tate
immediate ad ipsum sacrificium. Minus ten sup. Corpore p. p.
nerum ut eandem seruent & offerant, quibus insup. ad d. p. tate
absolutionis q. disponunt hinc ad digna corporis p. p. f. m.
p. tate. Deinde aliq. sacerdotum tribunt et: p. tate initiandi
ministros altaris & ipsos sacerdotes consecrari. De

Sacerdotibus fit mentio ab Ap. 1. tim. 5. Et a S. Patribus,
Clemente can. 19. & 40. Ap. dionysio, c. 9. Eccl. hierarchia.
Secundus. Diaconorum. quibus potestas
& officium e. ministrare immediate sacerdoti & ad populum
solenniter cantare Evangelium. Diaconi n. ab Ap. constituti
d. h. ut seruirent mensae pauperum, sed p. se ut seruirent altaris mese

tate S. Hieron. hom. 14. De diaconis mentio e. Act. 6 & 1. tim. 3. **III.**
Subdiaconorum quorum e. officium ministrare in sacrificio mensae &
cantare Eptan de quibus agit Cor. Cor. 4. & Tolet. 4. c. 27. **IV.**

Acolythorum quorum id est proprium munus ut cum cerco acceso sequi
tur diaconum ad locum Evangelii & precedat ad sacrificium praeparat
Subdiaconoz possigant. De Acolythis S. Gyp. lib. 2. c. 10.

V. Ordo Exorcistarum, quoniam est officium Exorcismus Ecclesie
re super circumcisos & sic illos preparare et sacrificij divina
participes esse possint, de Exorcistis Conc. Const. c. 7. add. c. 26.

VI. Ordo lectorum, Psalmistarum, quod est officium legere ex pulpito quod le-
gerunt est ex altero sacramento Conc. Const. c. 8. VII. Ordo Cantuariorum,
quorum ministerio apertis & claudore fores Ecclesie & inde curam hanc insistentij.

De his Conc. Const. c. 9 & Laodicense. c. 43. CASVS I.

A. Torfura suscipit & pilla Clericis, Angel. x. Ord. & Navar. c. 22.
Sicut Torfura prima et. a vere ordine, sed hoc merito Refutant doctores alij quia
& illa nullum peculiare officium dat circa ministerij altaris & sacrificij
missae: Sed solum pro capax sit locus dictionis Ecclesiae & benedictionum,
ita tenent inter alios B. Tho. q. 37. in additionibus. Greg. q. 1. de Ord.
p. 2. ffear. c. 2. & alij.

CASVS SECVNDVS.

B. Non in sacerdos est sed et in Episcopatum ordinatus est,
Disputant doctores an unus idemque ordo sit Episcopatus & Presbyteratus
Et plerique doctores tenent, Sicut Episcopi & Sacerdotes sunt pares inredi-
mto, hoc non apte tenet Conc. Trident. s. 23. c. 4. Sentiant hi. Presbyteratus
tam & Episcopatus eundem ordinem ac plures quam septem ordines
otra communem Theologorum doctrinam admittant quam appro-
bat Conc. Trident. s. 23. c. 2. Nam quantum ad sacrificium,
Episcopus Presbytero distinctus exhibet n. Episcopus idem Mini-
sterium quod Presbyter; Deinde in consecratione Episcopi distinctus
non est caracter, sed caracter sacerdotalis quod & ratio supponit
perfectiore quadam extendit ad novos actus neque ut possit facere
re ministros altaris & condonatores peccatorum?
QVAERES. An singuli Ordines sint sacramenta?

Quos Singuli Ordines sunt vere & proprie sume & oes sunt
 Petrus de. l. 4. de Ord. Bellar. c. 5. Grego. q. 1.
 p. 2. Hec. ca. 2. & 3. ga oes & singuli Ordines dantur
 p. certa ceremonia conferunt gram & caractere impmit &
 iterari nequeunt, est hoc de mag. ordinibus maioribus q. &
 sacri vocant q. certu, de aliis vero minoribus solum probabi
 le q. a dicitur eius tenent durandis dist. 24. q. 2. de sub. ibi:
 q. 1. ar. 1. dicitur c. 32.

**ORDO QUAM MAM HA
 BEAT ET FORMAM.**

**DVF
 III**

CONCLUSIO 1 Ordinis Maam Remota est
 Instrumentum p. inig traditione Ordo Conferit Propriam
 a maam est ipsamet traditio instrumenti, & aliqn. Impositio
 manus Conc. Flor. ii. dicit:

CASVS

A. tradit ordinando calicem non consecrati.

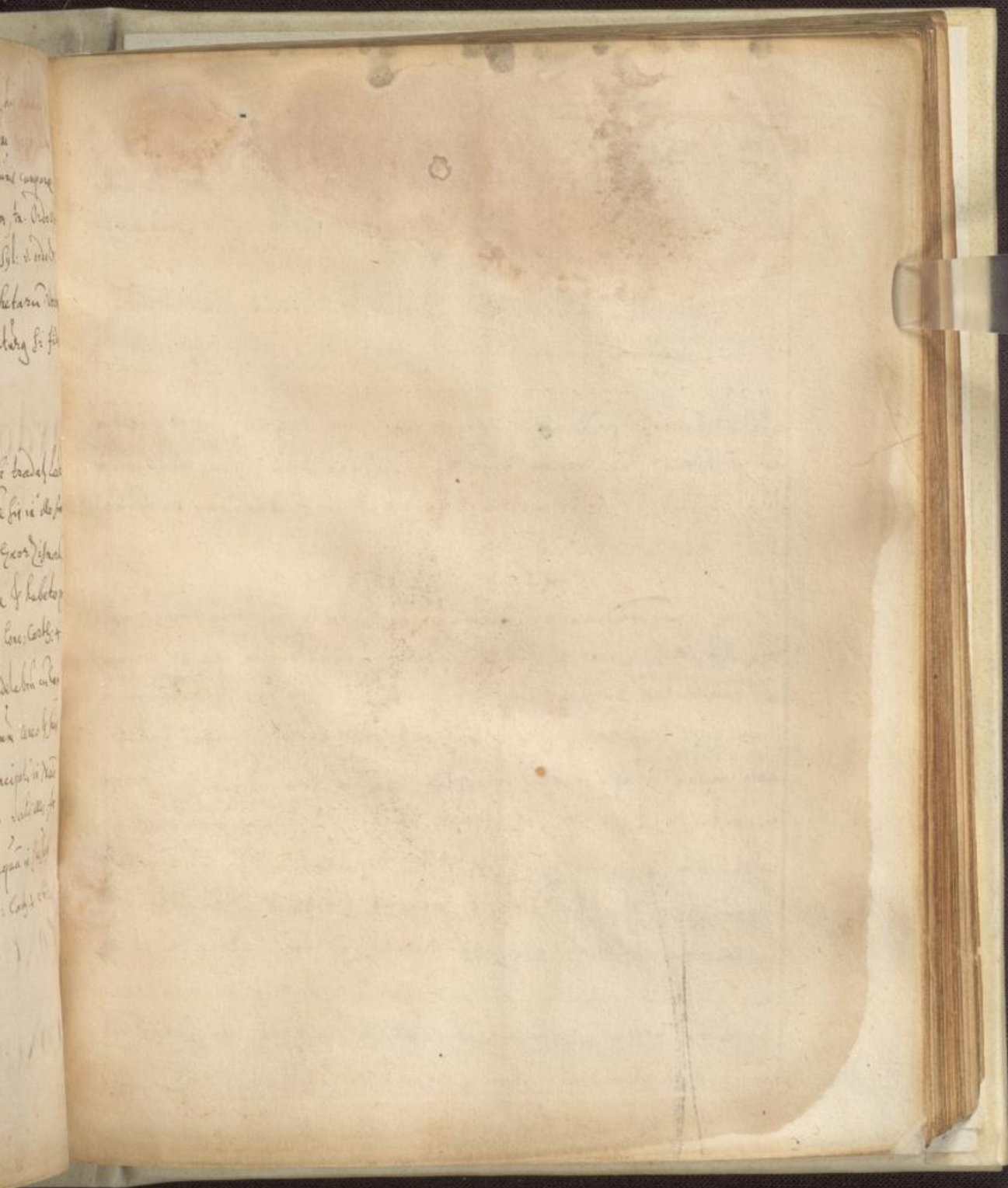
Spl. xi. Ordo. 2. Requirit sacrum calicem ad ordinem illi q. per
 traditione calicis ipse. Sed alij recte sentiant sufficere
 et: calice d. sacrum ita solo. dist. 25. q. 2. ar. 2. Henr. c. 5. de Ord.

CONCLUSIO 2^a Ordinis Forma sunt Verba
 q. scilicet traditio status & actus illi q. impato.

CONCLUSIO 3^a Ordo quilibet suam ppriam
 habet Maam & Forma Verborum. 1° Statuio dantur clare, his verbis.

Sic age q. redditurq. bro radem phis reg. q. hi clauis re.
claudunt. Conc. Carthag. 4. c. 9. Ceterum hinc inde
eidem quoq. ab archidiacono symbola vel funis comparat
in manu del. ut ad misericordiam docet populum, ta. Ordo 8.
videtur fieri in traditione clauis ut notant Syl. v. ordo 8.
1. car. c. 9. 2. Lectori datur liber prophetarum Verbis
istis. Accipe & esto xpi tui reuelator habiturq. si fide-
ter & utiliter impleris officium partem
bene ministraueris.

Syl. & Habie. x. ordo Notant non esse satis si tradat lector
liber in quo sunt h. Euanoclia satis u. e. si in illo sine
epa aptor. 3. Exorcista datur liber Exorcismorum
illis Verbis, Accipe & commeda memoria & habeto po-
testatem imponendi manus sup. Exorcismos Conc. Carth. 4.
c. 7. 4. Acolito seu ceroferrario datur candelabrum in tan-
tala f. istis Verbis accipe Ceroferrarium cum cereo & scias
te ad accendenda Eccliae laminae ^{ra} se mancipatum in Noie
turi, deinde eadem datur vasesq. uacuos Verbis istis Ac-
cipe vases ad suggerendum vinum & aquam in Euasari-
tia sanguinis xpi in Noie tui. Conc. Carth. 4. c. 6.

Henr. Notat Episcopu fecerari & nota illi quod dicitur p
vactione Gregoratis sed p impositione manuum. Super hanc
let. solo lect. s. de Ord. & Bellor. Ex his patet quod in nullo
ordine sit de eccia impositio uestimentor sicut acci vatio, henr.
c.ii. — CASSVS SECVNDVS

B. dum ordinatus fuit Acoluthus, accepit cardolabrum,
ab archidiacono cum cereo, a quo et. q. subiac
us fuit ordinatus calice accepit.

DO: sceret, quod in ordinibus maioribus regrat, ut is qui
tas accipiat de manu Epsi instrumenta officij sui, sed in
ribz sufficit, si instrumenta capiat ab archidiacono ex volun
tate tr. & infra Episcopi.

CASSVS SECVNDVS

q. quod ordinatur instrumenta oblata o tangit manu sua.
Solo, deo. 24. q. 1. ar. 2. Vido: Putant Contactu o ita ee arrian
et ideo ordinatio si pratermittat nulla sit. Sed hoc merito alijm
pbat q. requirit ut is q. ordinat instrumenta tangat saltem
una manu & ipso tactu accipiet, q. si foa dicit Epsq, accipe
traditio n. Epsi ob sit officij et ei respondere acceptatione
tactu ita Caiet. opase: de Ord. D. ana: c. 22. Henr. c. 10.
Grego: q. 1. de ord. par: 1. xonent Caiet: & Henr. dere illi
p sacerdoti initial tangere digitis v. tm. calice sed et. ho
sua, ut te v. g. g. adu. interin pabile ee non regri
contactu botia physium, sed sufficere morale, q. salis dicit
tangere botia vel totu q. tangit calice in quo Vinu hinc.

& sup. quod sustental patena in hostia.

Ordo quem ministrum hant DVB IV

CONC. V. 30. Ordinis Minorum est Episcopus. Conc. Trid. in dec.

& vid. ff. 23. c. 7.

VERBES. 10. An solus Episcopus ordines conferat.

Dico. Ordines Minores per dispensationem papae sacerdos simplex conferre potest, sicut in praxi quia Abbates primam tonsuram & quatuor minores conferunt. c. Leonia, de abate & qualitate quos et Cardinales Presbyteri conferunt.

Adverte. Conc. Trid. ff. 23. c. 10. de Reformatione, sub pena suspensionis ac Abbates conferant primam tonsuram & minores cuiusque sibi subditis regularibus & clericis, vel novitiis.

VERBES. 11. An vis Episcopus ordines conferat.

Dico. Vis Episcopus valide quidem ordines confert, sed propter auctoritatem de propria voluntate licite conferat, quia ordinat in suum abrogationem consensu proprio seu sine litteris dimissorijs peccata graviter committit, & tanquam paravitator puniatur. c. Nullus, de eos de temporibus ordinandorum in 6. & alij.

Adverte litteras dimissorias dantur Episcopo propriis originis l. loci in quo est natus, ut ibi permaneret & adhuc permanet.

1. Episcopus domicilij. l. loci in quo habet domicilium a quo primo venit. 2. Episcopus beneficii. l. loci in quo habet beneficium quod residendum requirit. 3. Notarius generalis Episcopi agentis in rebus. 4. Capitulum sedis vacante. 5. Prelatus regularis exemptus pro suis clericis & subditis. Porro in Conc. Trid. ff. 7. c. 10. de Reformatione.

Statuit ne Capitula Sede vacante infra annum ordines
licentia & litteras dimissorias cedant alicui beneficii
Ecclesiastici recepti vel recipiendi octavo d. decretalium deinde
ff. 23. c. 10. Statuit ne Abbates & alij exempti litteras di-
missorias concedant Clericis secularibus

CASVS PRIMVS

A Episcopo Simoniacus ordines confert.

Rp: Confert valide etiam si in ipsa ordinatione & ille & gon-
dinali Simoniam committat, sed tunc uterque & suspensus &
excommunicatus est. Extrauag. 2. de simonia. d. 2. c. 23.
Obijcis. Caput quicumque & caput q. per. & caput, si Episcopus r. ca.
q. 1. In q. hac verba. Simoniacus ordinatus sacerdos non est
alicuius a sacerdotio est.

Rp: Debet haec sane intelligi, nam huiusmodi verba non vo-
lunt quod characterem sacerdotale non suscipiat neque
sacerdos non sit, sed quod sit suspensus ab usu ordinis
sive suscepti & irregularis sit.

CASVS SECVNDVS

B. Episcopus schismaticus haereticus & ob haeresim excom-
municatus confert ordines.

Rp: Confert valide sed s. absq. graui peccato, & a tali
ordinatus suspensus est & irregularis ab executione ordinis.
c. sicut dicit: 68. d. c. cum clericis de ordinat.

CASVS TERTIVS

C. Depositus ab Episcopo & degradatus ordines confert.

Rp: Valide confert sed non sine peccato graui, q. retri-
net Episcopalem characterem.

Aduerte. Episcopus q. renuntiauit loco soli ordines licite confert
si rogetur a proprio Episcopo loci, si a & loco & dignitate xmas

Etiam sunt solum ordines minores regales non uero sacros
quos intelligit quoad ubi c. requirit esse ordinatis ab Episcopo q. de.
CASUS QVARTVS.

D. Episcopus per saltum promotus quare q. transiit ordine
diaconatus quem & suscepit consecutus ordinis.

R. Valide confert illos solum quos de iure suscepit
a illis quom non suscepit, quia scilicet dicitur quod si te fecerit. Hec
Luce 9. 3. Ad eodatione ordinis sufficiunt
duo. Vix sufficiunt Excepta Decretis Episcopi, ad quos Episcopi
tres conuenerunt, prior pars c. c. Episcopi & c. Reliqui
d. 1. 7. Posterior est c. Episcopi est. 64. c. Porro d. 6.
& c. Nec Episcopi de tempore ordinandorum.

Ordo quem suscipien-
tem requirat.

DVB
V

CONCLUSIO. I. Ordinis solum capax est
Vir Baptismo initiatus deo. Dixi id. Vix, quia femina
incapax ordinis est. c. Peruenit d. 2. de consec. Dixi 2.
Initiatus Baptismo, quippe quod Baptismo caret incapax ordinis
est. c. 1 & 2. de clerico & baptizato, nam caracter ordinis
supponit xris caracterem baptismi.

CASUS QVINTVS.

A. Antrogeus est.

R. Si persona ista magis in sexum foemineum inclinet, in se
attingit, sexum eorum participet incapax est ordinis est. Palud.
4. d. 25. q. 3. Ist. ibid. q. 1. ar. 3. Nauar. c. 17. loc. d. p. 54. d. 2.

CASUS SECVNDVS

R. femina erumpente natura in virum dicitur mutata est.
Loc. dicit quod ordinis capax in se habet, modo sit mutatio talis
ut & mareat exus foemineus, vel certe multo debilior virili sit.

CASVS TER TIVS,

c. Sufans Holid, &c. ordinatur.

Ob. dicitur quod p[ro]p[ri]o p[re]s[er]t[er]at et: in tali, modo h[ic] baptismu[m]
sed ordinans graviter delinquit.

CONCLUSIO. Ordinar licet absolute et
p[ro]p[ri]a irregularis, et t[ame]n a tali licite suscipi aut illi
ferri p[otes]t, n[on] irregularis e[st] nil aliud e[st], q[uam] p[er] canones
arce[re] ab ordinat[ur]o, q[uo]d p[er] talem tanq[uam] inhabitem sine
p[otes]t[ate] ad ordines h[ab]et. Ceteru[m] irregularis e[st] q[ui]a p[ro]p[ri]a id
ob crimen sacrilegij, q[uo]d baptismu[m] iteravit, vel in se
p[er]m[itt]it iterari c. 2. de Apostrophis. q[uo]d intellige q[uo]d b[ap]t[is]ma
s[an]c[t]a iterat[ur] fit, quia ab heretico bap[ti]sma voluntarie
suscepit c. placuit. v. q. 4. c. qui inquit q. 7. q[uo]d ex
aut actum ordinis quoniam t[er]t[er]o. c. i. q. 2. de Clerico ordinato ministrante, q[uo]d p[er] ex
alio ordinis violavit s[an]c[t]ura. c. h[er]et[ic]o. de her[et]ic[is] excom. in 6. Et ob
heretico. c. 2. de heret[ic]o. in 6. ob quod solum irregularis est apostata a fide & q[uo]d
p[ro]p[ri]a iterat[ur] extra fide[m] Eccl[esi]e Rom[ane] sentit, sed et: heretico[rum] factu[m] receptator[um] nihil
illi p[ro]hibet c. 2. de heret[ic]o. in 6. Imo si filij q[uo]d parentes in suo errore obstinate morant[ur] c. 2. ut
& c. statuto ibid. 3. Ob Crimen homicidij & mutilationis, t[ame]n q[uo]d in iudicio ex p[ro]posito s[an]c[t]e p[re]s[er]p[er]it
s[an]c[t]e p[er] aliu[m] suo mandato, milia, angelis, consensu occidit aut mutilavit. t[ame]n membrum de tempore
detrahebat. T[ame]n q[uo]d aliq[ui] modo ex casu hoc fecit ut: in defensione sui sed o[mn]i caruit culpa
mortali ob replectum castellan, tit. de hon. 4. Ob defectu[m] veritatis, q[uo]d fuit in causa
sanguinis iudex, consultor, accusator, testis, nimis q[ui]s modo ut adu[er]sus p[re]iudicium, tabe
lis, p[re]co, ludex, h[er]es & affinis si aliq[ui]d op[er]e ad morte[m] rei vel acceleraverit illi.
Item q[uo]d in bello iusto sed aggressio p[er] se occidit vel mutilavit. c. sigis. d. 51. 5. Ob
defectu[m] bonae fame, sine sit p[er] infamia iuris sine factu, modo sic Canonica p[re]s[er]vatio
t[ame]n talis q[uo]d Canones p[ro]hibent c. Infamis. 6. q. 1. & c. Senall. de reg. iur. 6. Ob Bigamia
q[uo]d duas nuptias inq[ui]t. c. 1. & 2. de bigamis. Etiamsi forsan invalida, modo bona
c. Nuper, de bigamis. q[uo]d inq[ui]t nuptias cu[m] iudicia corrupta repudata, c. 1. & c. de
de bigamis. H[ic] intelligo q[uo]d matrimoniu[m] summat[ur], q[uo]d ite[m] non habuit con[tra]p[re]s[er]t[er]at
sua p[ro]p[ri]a illa adu[er]teriu[m] misit. c. si quis. d. 54. c. debitu[m] ut. Quia deniq[ue] post vota
solemne castitatis nuptias inq[ui]t. c. quotquot d. 27. & c. Monachos ibid. 7. Ob defectu[m]
natalium, q[uo]d natus e[st] ex legitimo matrimonio, c. v. de filijs Presbyterorum
& c. per venerabile ubi q[uo]d filij h[ab]et legitimi. 8. Ob defectu[m] libertatis, q[uo]d servus e[st].

240.

